

[Lotte Henriksen]

Kvindens beskæftigelsessituation og aflønning er fortsat ringe. Det er nødvendigt at forbedre deres muligheder, og for at vurdere både det offentlige og det private arbejdsmarked kan der være brug for, at arbejdsministeren og Arbejdsmarkedsstyrelsen i alle udmeldinger, nøgletal, årsberetninger, analyser og statistikmateriale tager det kønsopdelte arbejdsmarked i betragtning, for at vi kan få det bedste grundlag for kommende konkrete initiativer. De regionale arbejdsmarkedsråd kunne lave tilsvarende indsamlinger og evalueringer, ikke mindst på baggrund af de individuelle handlingsplaner, der p.t. er under udarbejdelse for de ledige.

Arbejdsmarkedets parter har et stort ansvar med henblik på at mindske problemerne med ligeløn og med det kønsopdelte arbejdsmarked, men det er ikke deres ansvar alene. Målet må være, at der for alle arbejdspladser udarbejdes en konkret personalepolitik, der både indeholder uddannelsespolitik, ligestillingspolitik og familierpolitik. Måske kunne erhvervstøtten ligefrem være afhængig af det.

Mænd kan sagtens have et lige så nært og tæt forhold til deres børn, som mødre har, især hvis økonomien og deres arbejdsplads giver mulighed for det og de i øvrigt selv prioriterer muligheden for barselorlov. Det er, hvad de fædre, der selv har haft gavn af den nuværende lovgivning, siger i den undersøgelse, der blev lavet af SFI i 1990 som opsamling på de lovændringer, der skete i 1984.

Den fulde løn ved barsel har allerede haft effekt på det offentlige arbejdsmarked, og det er blandt de offentligt ansatte, flest mænd har benyttet sig af de 10 ugers barselorlov. Gennemførelsen af fuld løn også på det private arbejdsmarked vil få flere mænd til give sig selv mulighed for at komme tættere på deres børn. Derfor er ideen om barselsfonde opstået, så den enkelte arbejdsgiver ikke alene påtager sig orlovsudgifterne. Måske kunne der iværksættes en decentral afprøvning af sådanne barselsfonde, så der senere kan foretages en konkret indsamling af erfaringer.

Børnene er fælles – mænds og kvinders – og det at få børn indebærer ændringer i tilværelsen. Det kan betyde, at de forældre, der er i såkaldte karrierejob, får det svært, for de skal jo nu til at vælge. Foran sig har de enten karrieren på jobbet eller karrieren med deres barn,

for der findes ikke en fuldstændig ideel model, hvor begge karriereforløb kan køre med maksimal hastighed. Karrierejobberne skal nu nok klare sig; de har som oftest høj indkomst og god uddannelse, og de tåler nok den midlertidige nedgang i indkomsten, som en karriere til fordel for barnet indebærer.

Så let er situationen ikke for de fleste, og problemet bliver større, jo længere vi bevæger os nedad i indkomstskaalen. Længst nede, det vil sige lige før vi når arbejdsløshedsdagpengene, har vi helt fjernet os fra karrieremagerne og har i stedet nået de mange, hvor det blot handler om overhovedet at have et job. Her kan et direkte jobbrud nok klares økonomisk, for der er måske i virkeligheden ikke den store forskel, men det ikke at kunne vende tilbage gør valget endnu mere besværligt.

En af regeringens vigtigste reformer er orlovsreformen, og ikke mindst forældreorloven har givet et regulært grundlag for, at vi kan nærme os et mere børne- og familierpolitisk anstændigt samfund. Forældreorloven er slået hurtigt igennem, naturligt nok ikke mindst blandt de arbejdsløse, for netop for de ledige er det en overskuelig beslutning at meddele forældreorlov til fagforeningen og dermed ved barselperiodens udløb at kunne tillade sig leget at forlænge sin orlov. Og der er jo i øjeblikket ikke job nok.

At kvinderne hovedsagelig er dem, der anvender forældreorloven, siger måske også noget om, hvorledes kvinder føler sig presset på arbejdsmarkedet i dag, og at muligheden for at prioritere til fordel for børnene er minimal. Bedre og mere oplysning er nødvendig for at balancere orloven blandt begge forældre. Begge forældre må have mulighed for positiv kontakt med deres børn. Barnet må have ret til begge forældre, og derfor må forældre have fælles forældremyndighed og dermed også lige mulighed for samkvem i forbindelse med skilsmisse.

Mulighed for samvær og påvirkning fra begge køn gælder også i uddannelsessystemet. Der bør være lærere af begge køn i alle fag, og i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne er det i dag et problem, ligesom det er det på de videregående uddannelser.

Folketinget har som nævnt allerede gennemført en debat om dette og om problemet med de manglende kvindelige forskere. Undervis-